

Browns Brasserie, The Triangle, Bristol

Het restaurant was vroeger de eetzaal van de universiteit en het gonst er nog steeds van de mensen. Hoge plafonds en een rondzingende akoestiek. Alleen zitten de studenten er nu niet te eten; ze dragen een zwarte schort en zigzaggen met borden tussen de tafeltjes door terwijl ze bestellingen en tafelnummers mompelen. Zo betalen ze hun studieschuld af. Boven de bar van gepolijst beton knippert een neonreclame voor ‘caloriearme cocktails’ en uit de luidsprekers, hoog tussen de plafondbalken, klinkt een nummer van Gotye.

De klanten zijn voor het merendeel groepen mensen die iets te vieren hebben – de prijzen zijn te hoog om hier zomaar binnen te wandelen. De enige eenlingen zitten er niet erg op hun gemak bij. Sommigen houden een Kindle naast hun bord borsjtsj, anderen nippen van hun wijn en kijken quasinonchalant op hun horloge, in afwachting van degene met wie ze afgesproken hebben. En Britten zijn zo beleefd dat niemand op hen let of zelfs maar naar hen lijkt te kijken.

Slechts één gast maakt zo te zien iets los bij zijn omgeving. Aan tafeltjes in de buurt is hij opgemerkt en daar zijn de stoelen wat gedraaid, alsof hij een bedreiging vormt of aanleiding is voor enige opwinding. Een donkerharige man van begin veertig, die talloze ongeschreven regels overtreedt. Niet alleen door zijn kleding – een zwart jack op een zakelijk pak, zonder das en met open overhemdboord – maar ook door zijn houding.

Hij eet kennelijk omdat hij honger heeft, niet omdat hij hier gezien wil worden. Hij lijkt lak te hebben aan zijn omgeving en blik niet de zaal door, maar eet zonder op of om te kijken. Dat is ernstig wangedrag in een tent als deze, en de andere gasten zien het met enige tevredenheid aan als hij in de problemen

komt. Precies wat iemand als hij kan verwachten, vinden ze.

Het is halfnegen en er komt een gezelschap van twintig mensen binnen. Ze hebben gereserveerd en er is voor hen gedekt achter in het restaurant, zodat ze de andere gasten niet zullen storen. Een verlovingsfeestje misschien; een paar meisjes dragen een cocktailjurk en er zijn twee mannen in pak. De vrouw die achteraan loopt, een zongebruinde blondine van achter in de vijftig in een spijkerbroek met overdreven stiksels en een Hollister-hoodie, lijkt in eerste instantie bij het gezelschap te horen. Pas als iedereen gaat zitten en zij blijft staan, is duidelijk dat ze alleen maar achter de anderen aan is gelopen.

Ze staat wat onvast op haar benen. Het laag uitgesneden T-shirt onder het vest met capuchon accentueert haar borsten. Op haar weg door het restaurant komt ze in botsing met een van de kelners. Ze blijft staan om zich te verontschuldigen; haar 'sorry' klinkt wat dik en ze legt onder het praten haar handen tegen zijn borst, terwijl ze vertrouwelijk tegen hem glimlacht. Hij kijkt hulpeloos naar het personeel achter de bar en weet niet goed wat hij moet doen, maar voordat hij kan protesteren, is ze alweer weg. Ze kaatst als het balletje in een flipperkast van tafeltje naar tafeltje, haar blik strak op haar doelwit gericht.

De man in het waterdichte North Face-jack.

Hij kijkt op van zijn half opgegeten hamburger en ziet haar naderen. Langzaam legt hij zijn mes en vork neer, alsof hij weet dat hier alleen maar problemen van kunnen komen. De gesprekken aan de andere tafels stokken. De man pakt zijn servet en veegt zijn mond af.

'Hallo, Jacqui.' Hij legt het servet netjes terug. 'Wat leuk om je te zien.'

'Rot op.' Ze leunt met haar handen op de tafel en kijkt hem woedend aan. 'Krijg godverdomme de klere, lul dat je bent.'

Hij knikt, alsof hij wil erkennen dat hij een lul is. Maar hij zegt niets en dat maakt de vrouw nog bozer. Ze slaat op het tafelblad, zodat alles omhoogwipt. De vork en het servet vallen op de grond.

‘Kijk hem nou zitten. Dat zit maar lekker te eten. Je hebt verdomme geen idee, klerelijer.’

‘Hallo?’ De kelner raakt even haar arm aan. ‘Mevrouw? Zullen we dit gesprek rustig voortzetten? Dan kunnen we...’

‘Donder op.’ Ze slaat zijn hand weg. ‘Maak dat je wegkomt. Je weet niet waar je het over hebt.’ Opeens schiet haar arm uit naar het eerste het beste glas dat ze ziet. Het staat op het tafeltje naast haar en er zit rode wijn in. De man van wie het glas is, grijpt ernaar, maar de vrouw haalt het naar zich toe en gooit de wijn naar de man met het jack. De wijn lijkt een eigen leven te leiden en alle kanten op te vliegen. De spetters belanden op zijn gezicht, op zijn overhemd, op zijn bord en op de tafel. Andere eters springen geschrokken overeind, maar de man blijft zitten. Hij vertrekt geen spier.

‘Waar is ze, godverdomme?’ gilt de vrouw. ‘Waar is ze? Je gaat me nu vertellen wat je eraan gaat doen, klootzak, of ik vermoord je. Ik vermoord je, klerel...’

Opeens staan er twee beveiligers naast haar. Een grote zwarte man in een groen t-shirt met een oortje in neemt de leiding. Hij legt een hand op haar arm. ‘Liefje,’ zegt hij, ‘hier heb je niets aan. We gaan even ergens anders naartoe, dan kunnen we rustig praten.’

‘Denk je dat ik rustig kan praten?’ Ze duwt zijn arm weg. ‘Ik praat rustig. Ik praat rustig tot het je oren uit komt. Ik praat verdomme rustig tot je over je nek gaat.’

De grote man knikt bijna onmerkbaar en ze grijpen haar bij de armen en drukken die tegen haar lichaam als ze zich verzet. Ze blijft schreeuwen zo hard ze kan terwijl ze wordt meegenomen naar de deur. ‘Hij weet waar ze is.’ Ze richt haar woede tot de beveiligingsman, alsof het hem iets uitmaakt. ‘Het kan hem niet schelen. Het kan hem niet schelen. Dat is het probleem. Het kan hem verdomme niet sch...’

De mannen duwen haar naar buiten. Dan doen ze de deuren op slot en blijven met hun armen over elkaar staan kijken hoe zij zich op de stoep een houding probeert te geven. De man in

het jack staat niet op en kijkt niet eens naar de deur. Als iemand hem zou vragen hoe hij hier zo koel onder kan blijven, zou hij zijn schouders ophalen. Misschien is het zijn aard, of anders komt het door zijn opleiding. Hij is tenslotte politieman, dat scheelt. Inspecteur Jack Caffery, tweeënveertig jaar oud, rechercheur van de afdeling Zware Misdrijven van de politie van Bristol. Hij heeft wel ergere dingen meegemaakt. Veel erger.

Zwijgend schudt hij zijn servet uit en dept de rode wijn van zijn gezicht en hals.

Kantoor zorgcoördinator, tbs-kliniek Beechway, Bristol

Het is een uur of elf als AJ LeGrande, de zorgcoördinator van tbs-kliniek Beechway, wakker schrikt uit een nachtmerrie. Zijn hart bonst en het duurt een tijdje voor hij zich kan oriënteren en beseft dat hij volledig gekleed in zijn bureaustoel zit, met zijn voeten op het bureau. De rapporten die hij zat te lezen, zijn op de grond gegleden.

Hij wrijft onzeker over zijn borst, knippert met zijn ogen en gaat rechtop zitten. Het is donker in de kamer; er komt alleen wat licht onder de deur door. Op zijn oogvlies danst nog het vage beeld van een kleine gestalte die over hem heen zit. Met de benen aan weerszijden van zijn borst, het gladde gezicht dicht bij het zijne en de korte armpjes op zijn sleutelbeenderen. Hij gaat met zijn tong door zijn mond, kijkt het kantoor door en stelt zich voor dat het wezentje door de gesloten deur is ontsnapt. Dat het eronderdoor is gegleden en door de gang steeds verder de kliniek in zal rennen.

Zijn keel zit dicht. Hij is niet gewend aan een overhemd-boord – hij is nog maar een maand coördinator en kan maar niet wennen aan het pak. Of aan de clipdas die hij voor zijn eigen veiligheid moet dragen. Die lijkt nooit goed te hangen of fijn te zitten. Hij zet zijn voeten op de grond en trekt de das los. De benauwdheid wordt iets minder. Dan staat hij op en loopt naar de deur. Daar aarzelt hij, met zijn hand op de deurknop. Het eerste wat hij zal zien als hij hem opendoet, is vast een kleine gestalte in een lang gewaad die door de lege gang trippelt.

Hij haalt drie keer diep adem. Dan doet hij de deur open. Hij kijkt naar links en naar rechts. Niets te zien. Alleen de gewone dingen, die hem na al die jaren vertrouwd zijn geworden: de

groene vloertegels, de plattegrond van de afdeling op de plek waar men zich bij brand dient te verzamelen, de gepolsterde handleuning. Geen glimp van een zoom die wegschiet om een hoek.

Hij leunt even tegen de deurpost en probeert de muizenissen uit zijn hoofd te krijgen. Dwergen op zijn borst? Kleine gedaanten in nachtgewaad? Het getrippel van voetjes? En twee woorden die hij niet wil horen. *De. Maude.*

Jesus. Hij tikt met een knokkel tegen zijn hoofd. Dat komt ervan als je dubbele diensten draait en in slaap valt met een te strakke stropdas om. Dit is echt te gek. Hij heeft hier de leiding, hoe is het in godsnaam mogelijk dat dit al de tweede nachtdienst is die hij overneemt? Compleet belachelijk; vroeger wilde iedereen nachtdiensten draaien om lekker tv te kunnen kijken of te kunnen slapen. Alles is anders na wat er vorige week op de afdeling Paardenbloem is gebeurd. Opeens verlaten alle personeelsleden die voor de nachtdienst zijn ingeroosterd als ratten het schip en melden zich met de flauwste smoesjes ziek. Niemand wil nog de nacht doorbrengen in de kliniek, alsof die tegenwoordig bezocht wordt door iets onaards.

En nu krijgt zelfs hij er last van, krijgt zelfs hij hallucinaties. Het laatste wat hij wil, is zijn kantoor weer ingaan, terug naar die droom. Dus doet hij de deur dicht en haalt hij zijn pasje door een lezer bij de toegangsdeur naar de verpleegafdelingen. Hij gaat even een kop koffie halen en een praatje maken met de verpleging, dan wordt alles wel weer normaal. De tl-lampen flikkeren als hij door de gang loopt. Door de grote ramen hoort hij het buiten stormen. De herfst verloopt de laatste jaren zo eigenaardig, warm in het begin en heftig en winderig vanaf half oktober. De bomen op de binnenplaats buigen door en veren terug, de bladeren en takjes vliegen door de lucht, maar de hemel is vreemd genoeg helder en de maan is enorm groot.

Het administratiegebouw is in duisternis gehuld en de twee afdelingen die hij van hieraf kan zien zijn slechts zwak verlicht, alleen door de lampen in de kamer van het verplegend perso-

neel en de nachtlichtjes in de gangen. Beechway was oorspronkelijk een victoriaans armenhuis, maar is in de loop van de tijd herhaaldelijk verbouwd, eerst tot stadsziekenhuis, later tot weeshuis en ten slotte tot gesticht. Jaren later, na al dat gedoe rond ‘zorg binnen de gemeenschap’, heeft het de bestemming gekregen van tbs-kliniek en zijn er patiënten ondergebracht die een gevaar vormen voor zichzelf en hun omgeving. Moordenaars, verkrachters en mensen die vastbesloten zijn zelfmoord te plegen – ze zitten er allemaal. AJ zit al jaren in het vak en het wordt nooit gemakkelijker of minder stressvol. De spanning loopt vooral op als er een patiënt overlijdt. En dat is vorige week heel plotseling en voortijdig gebeurd met Zelda Lornton.

Bij elke bocht in de gang verwacht hij een glimp op te vangen van een kleine gestalte die in de schaduwen verdwijnt. Maar hij ziet niemand. De afdeling Paardenbloem is stil en slechts zwak verlicht. Hij zet koffie in het keukentje en neemt het kopje mee naar de verpleegpost, waar een paar verplegers slaperig voor de tv zitten. ‘Hoi, AJ,’ zeggen ze, en ze steken loom een hand op. ‘Is er iets? Alles oké?’

Hij denkt erover een praatje aan te knopen en bijvoorbeeld te vragen waarom iedereen zich ziek meldt terwijl ze alleen maar tv hoeven te kijken, maar ze gaan zo op in de film dat hij er maar niet over begint. In plaats daarvan blijft hij achter in de kamer koffie staan drinken terwijl op de tv Men in Black buitenaardse wezens doodschieten. Will Smith ziet er geweldig uit en Tommy Lee Jones is een geweldige mopperkont. De boef mist een arm en in zijn goede hand huist een beest dat half krab, half schorpioen is. Fijn. Net wat je nodig hebt in een instelling als deze.

De koffie heeft zijn werk gedaan; AJ is inmiddels klaarwaker. Hij zou weer naar zijn kantoor kunnen gaan om te kijken of hij het saaiste rapport ter wereld kan uitlezen. Maar hij is de nachtmerrie nog steeds niet helemaal te boven en heeft behoefte aan afleiding.

‘Ik doe de nachtronde wel,’ zegt hij tegen de verplegers. ‘Dan

hoeven jullie je schoonheidsslaapje niet te onderbreken.'

Er klinkt wat lui, spottend commentaar als hij wegloopt. Hij spoelt zijn kopje af in de keuken, haalt zijn sleutelbos voor de dag en loopt stilletjes door de gang naar de slaapvertrekken. Naar de stilte.

Nu hij is bevorderd tot coördinator wordt van hem verwacht dat hij de managementvergaderingen bijwoont, presentaties geeft en personeelstrainingen verzorgt. Hij heeft de hele middag bij een strafrechtforum gezeten met plaatselijke bestuurders en de politie en het begint tot hem door te dringen dat dat zijn toekomst is. Vergaderingen en papierwerk. Je iedere dag in een pak hijsen. Hij had nooit gedacht dat hij het verpleegwerk zou missen, maar beseft nu dat hij dit mist; de nachtronde. Het had iets bevredigends om te weten dat iedereen slaapt. Dat de dag ten einde is. Dat krijg je niet van een stapel rapporten.

De benedengang is stil, op gedempt snurken uit een paar kamers na. Hij schuift hier en daar een luikje open, maar de enige beweging komt van de wuivende boomtakken achter de dunne gordijnen en het maanlicht dat over de slapende gestalten van de patiënten valt. In de bovengang is het echter anders. Hij voelt het zodra hij de trap op komt. Iemand ligt niet gewoon rustig in zijn bed. Het is weinig meer dan een gevoel, een soort onrust die het resultaat is van jaren ervaring. Een soort trilling in de muren.

Hier is Zelda vorige week overleden. Haar kamer is de eerste aan de rechterkant en de deur staat open. In de deuropening staat een waarschuwingsbordje van de afdeling Onderhoud. Het bed is afgehaald en de gordijnen zijn niet dichtgeschoven. Het maanlicht stroomt blauw en levendig de kamer in. Tegen de muur staat een verfroller op een bakje. 's Morgens en 's avonds, als de patiënten naar en van de dagvertrekken worden geleid, moeten ze aangemoedigd worden voordat ze zonder naar binnen te kijken huilend en huiverend langs de kamer lopen. Zelfs AJ heeft het moeilijk als hij aan de gebeurtenissen van de afgelopen maand denkt.